

Dosarul nr. 2rac-286/2022

2-15210361-01-2rac-21122022

Prima instanță: Judecătoria Botanica, mun. Chișinău (jud. S. Teleucă)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Malîi, V. Cotorobai, A. Braga)

ÎNCHEIERE

01 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Volta”, reprezentat de avocatul Valentin Mardari,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Camerton” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Volta”, intervenient accesoriu Alexandr Ibrașim cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea bunului imobil și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 15 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Volta” și a fost menținută hotărârea din 19 decembrie 2014 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă :

La 09 noiembrie 2012 SA „Camerton” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Electromotor Service”, după redenumire - SRL „Volta”, intervenient accesoriu Alexandr Ibrașim cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea bunului imobil și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în rezultatul încheierii contractului de vânzare-cumpărare nr.1575 din 31 mai 2006, compania reclamantă SA „Camerton” a devenit proprietar al bunului imobilul cu destinație nelocativă, cu nr. cadastral xxxxxx, cu suprafața de 453,4 m.p., amplasată în mun. Chișinău, str. xxxxxx (nr.002). Totodată, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare din 21 ianuarie 2009, Alexandr Ibrașim a devenit proprietar al terenului aferent amplasat în mun. Chișinău, xxxxxx, cu suprafața de 0,258 ha.

A menționat că, ulterior dobândirii drepturilor de proprietate asupra bunurilor imobile menționate, compania pârâtă a limitat dreptul companiei reclamante de a gestiona propriile imobile, din motivul construcției pe perimetrul lotului de teren a

unui gard metalic, care a fost edificat în lipsa autorizației de construire, iar prin instalarea acestuia, SA „Camerton” este în imposibilitate de a desfășura activitatea de producere.

Astfel, din cauza instalării gardului, este îngrădit accesul automobilelor întreprinderii SA „Camerton”, precum și al autospeciălor antrenate în evacuarea gunoiului menajer și industrial, derivat din activitatea întreprinderii.

A solicitat SA „Camerton” obligarea SRL „Electromotor Service”, după redenumire - SRL „Volta”, de a permite accesul SA „Camerton” la clădirea cu destinație nelocativă cu nr. cadastral xxxxxxx, cu suprafața de 453,4 m.p., amplasată în mun. Chișinău, xxxxxx, (nr.002) pe întreg perimetrul acesteia; obligarea companiei pârâte de a demola parțial gardul instalat pe perimetrul terenului aferent din mun. Chișinău, xxxxxx, cu suprafața de 0,258 ha, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 19 decembrie 2014 a Judecătoria Botanică, mun. Chișinău, a fost admisă acțiunea depusă de SA „Camerton” împotriva SRL „Volta” (SRL „Electromotor Service”). A fost obligată SRL „Volta” (SRL „Electromotor Service”) să permită accesul SA „Camerton” la clădirea cu destinație nelocativă, cu nr. cadastral xxxxxxx, cu suprafața de 453,4 m.p., amplasată în mun. Chișinău, str. xxxxxx, (nr. 002), pe întreg perimetrul acesteia, cu demolarea parțială a gardului instalat pe perimetrul terenului cu suprafața de 0,258 ha, aferent clădirii menționate. A fost încasată de la SRL „Volta” (SRL „Electromotor Service”) în beneficiul SA „Camerton”, cu titlu de cheltuieli de judecată, pentru achitarea taxei de stat, suma de 100 de lei.

La 24 decembrie 2014, SRL „Volta” a contestat cu apel hotărârea din 19 decembrie 2014 a Judecătoria Botanică, mun. Chișinău.

Prin decizia din 13 mai 2015 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SRL „Volta” și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 17 iunie 2015, SRL „Volta” a contestat cu recurs decizia instanței de apel.

Prin decizia din 16 septembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de SRL „Volta”. A fost casată decizia din 13 mai 2015 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 19 decembrie 2014 a Judecătoria Botanică, mun. Chișinău și a fost pronunțată o hotărâre nouă prin care: a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de SA „Camerton” împotriva SRL „Volta”, intervenient accesoriu Alexandr Ibrașim, cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea bunului imobil și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 01 noiembrie 2021, Agentul guvernamental al Republicii Moldova, Oleg Rotari, a depus cerere de revizuire, solicitând admiterea acesteia; recunoașterea expresă a încălcării drepturilor companiei reclamante, garantate de art. 6 § 1 din Convenție și de art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție; casarea deciziei din 16 septembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție și dispunerea rejudecării recursului declarat de SRL „Volta”; ținând cont de eventuala constatare a unei încălcări, prin aplicarea directă a art. 41 din Convenție, acordarea despăgubirii pentru prejudiciul moral (eventual, și a costurilor și cheltuielilor în contextul depunerii cererii la Curtea Europeană a Drepturilor Omului), din contul bugetului de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Justiției; dispunerea executării imediate a deciziei cu

privire la acordarea satisfacției echitabile, prin eliberarea titlului executoriu de către Curtea Supremă de Justiție în acest sens.

Prin încheierea din 15 decembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost admisă cererea de revizuire depusă de Agentul guvernamental al Republicii Moldova, Oleg Rotari. A fost constatată încălcarea drepturilor companiei reclamante SA „Camerton”, garantate de art. 6 § 1 și de art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Camerton” împotriva SRL „Volta”, intervenient accesoriu Alexandr Ibrașim, cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea bunului imobil și încasarea cheltuielilor de judecată. A fost acordată companiei reclamante SA „Camerton” satisfacția echitabilă pentru încălcările constatate, prin aplicarea directă a art. 41 din Convenție, în cuantum de 2000 de euro, în calitate de despăgubire pentru prejudiciul moral. A fost încasată de la bugetul de Stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul SA „Camerton” suma de 2000 de euro, convertiți în lei moldovenești la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei, la data transferului. A fost casată decizia din 16 septembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție. A fost reținută prezenta cauză civilă în procedura Curții Supreme de Justiție pentru examinarea recursului declarat de SRL „Volta” împotriva deciziei din 13 mai 2015 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea soluției, Colegiul lărgit a reținut că urmare a emiterii deciziei din 16 septembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, compania reclamantă SA „Camerton” s-a adresat cu plângere Curții Europene a Drepturilor Omului, invocând încălcarea art. 6 § 1 și art. 1 din Protocolul nr.1 la Convenție. Iar, la 9 februarie 2021 Curtea Europeană a Drepturilor Omului a comunicat Guvernului Republicii Moldova plângerea SA „Camerton” SA vs. Republica Moldova. Curtea a constatat că odată cu adoptarea unei soluții noi de respingere a acțiunii de către instanța de recurs, fără a fi organizată o ședință publică sau acordată posibilitatea companiei reclamante de a-și expune poziția verbal, dând circumstanțelor cauzei o nouă interpretare și substituind constatările unui raport de expertiză cu propriile constatări de natură tehnică, în lipsa unor răspunsuri clare și exhaustive și o motivare insuficientă, instanța a admis încălcarea drepturilor garantate de art. 6 § 1 din Convenție și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. Astfel, Curtea a solicitat Guvernului Republicii Moldova prezentarea observațiilor cu privire la admisibilitatea și fondul cererii prin prisma întrebărilor formulate în circumstanțele de fapt. Totodată, a propus Guvernului să ajungă la un acord de reglementare amiabilă a prezentei cauze. Iar, la 29 martie 2021 Agentul guvernamental al Republicii Moldova a inițiat procedura de reglementare amiabilă a prezentei cauze.

La 1 noiembrie 2021, Agentul guvernamental a depus cerere de revizuire în temeiul 449 lit. g) din Codul de procedură civilă. Având în vedere constatările Curții Europene a Drepturilor Omului că întreprinderea reclamantă SA „Camerton” nu a avut parte de un proces echitabil în instanțele naționale, prin încheierea din 15 decembrie 2021 Colegiul lărgit a concluzionat că faptul inițierii procedurii de reglementare pe cale amiabilă a cauzei impune admiterea cererii de revizuire și reținerea cauzei în procedura Curții Supreme de Justiție pentru examinarea recursului declarat de SRL „Volta” împotriva deciziei din 13 mai 2015 a Curții de Apel Chișinău.

La 16 decembrie 2021 a fost reînregistrat repetat recursul declarat de SRL „Volta” împotriva deciziei din 13 mai 2015 a Curții de Apel Chișinău.

Prin decizia din 12 ianuarie 2022 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de SRL „Volta”, casată integral decizia din 13 mai 2015 a Curții de Apel Chișinău cauza a fost trimisă spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 15 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel declarată de SRL „Volta” SC și a fost menținută hotărârea din 19 decembrie 2014 a Judecătoria Botonica, mun. Chișinău.

În susținerea soluției sale, instanța de apel s-a bazat pe prevederile art. 316, 315 alin. (3) din Codul civil, art. 1 din protocolul nr. 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și a stabilit că la 17 mai 2012 SC „Volta” SRL a devenit proprietar a mai multor bunuri imobile amplasate pe aceeași adresă, și anume, mun. Chișinău, xxxxxx, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare din 17 mai 2012. Pe perimetrul terenului aferent cu nr. cadastral xxxxxx, cu suprafața 0,258 ha apelantul-pîrît a instalat un gard, fapt reflectat în fișele ilustrative.

În perioada 18 mai 2012-30 mai 2012 a fost instalat un gard pe perimetrul terenului aferent cu nr. cadastral xxxxxxxx cu suprafața 0,258 ha, reflectate în planșele fotografice anexate.

SC „Camerton” SRL s-a adresat către SC „Volta” SRL cu propunerea de a participa la construcția gardului pentru a avea posibilitatea de acces de a evacua gunoiul, recepționată de către ultimul la data de 11 iulie 2012, dar lăsată fără răspuns.

A mai stabilit instanța de apel că potrivit Raportului de expertiză nr. 1284 din 17 iulie 2014, întocmit de către Centrul Național de Expertize Judiciare, s-a stabilit că, gardul metalic instalat între sectorul de teren ce aparține lui Ibrîșim Alexandr (de care se folosește și SC „Camerton” SRL) și sectoarele de teren ce aparțin SC „Volta” SRL a fost amplasat în mod ilegal (neautorizat). Accesul unităților de transport, inclusiv cel al echipajelor de pompieri, pe terenul aferent construcțiilor ce aparțin lui Ibrîșim Alexandr și SC „Camerton” SRL lipsește. În speță, acces pe teritoriu ce aparține cu drept de proprietate lui Ibrîșim Alexandr este posibil doar prin interiorul construcțiilor. Altă cale de acces lipsește, inclusiv calea de acces care a fost prevăzută prin Decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 21/5-8 din 25.11.2008. Accesul pe terenul, porțiunea pe care a fost instituită servitute, ce aparține cu drept de proprietate lui Ibrîșim Alexandr și de care se folosește SC „Camerton” SRL, ar putea fi organizat de pe terenurile vecine (ce aparțin cu drept de proprietate SC „Volta” SRL).

Astfel, a conchis instanța de apel că, reclamanta nu are acces la bunul său imobil care aparține cu drept de proprietate, în acest sens prezentând relevanță actele de constatare prezentate care atestă fără echivoc că reclamanta nu are acces la bunul său imobil care îl deține cu drept de proprietate.

Colegiul civil al instanței de apel a constatat că SC „Camerton” SRL este o instituție de fabricare și comerț a produselor de panificație, activitate comercială ce presupune posibilitatea asigurării cu acces de pe teritoriul străin, teritoriu ce aparține SC „Volta” SRL. La momentul procurării imobilului au existat două căi de acces în clădirea respectivă, condiții în care i-a fost eliberat certificat de funcționare.

Prin urmare, instalarea gardului metalic pe perimetrul terenului reclamantului îngreuează accesul la intrarea din spatele clădirii și nu permite desfășurarea activității de antreprenariat uzuale a SC „Camerton” SRL.

Astfel, prin instalarea gardului pe terenul aferent a fost blocată calea de acces, fapt prin care se împiedică exercitarea dreptului de proprietate de către reclamant în ceea ce privește accesul la imobilul său.

În consecință, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău a atestat că concluzia instanței de fond privind admiterea acțiunii este justă, având la bază cumulumul de dovezi administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată o apreciere juridică cuvenită, iar argumentele apelantului în susținerea poziției sale sunt declarative, fără a avea suport legal și probatoriu.

La 09 decembrie 2022 SRL „Volta”, reprezentată de avocatul Valentin Mardari a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, le consideră neîntemeiate, deoarece instanțele de judecată ierarhic inferioare au încălcat normele de drept material și procedural, precum și au dat o apreciere arbitrară probelor administrate la caz, nu au ținut cont de argumentele apelantului și nu le-a fost dată vreo apreciere. A susținut că toate aceste încălcări au dus la soluționarea greșită a cauzei.

A invocat că prin hotărârile emise de instanțele de judecată ierarhic inferioare se încalcă dreptul de proprietate al SRL „Volta”, deoarece conform art. 46 alin. (1) din Constituție, dreptul de proprietate privată este garantat, iar art. 315 alin. (1) și art. 316 alin. (1) Cod civil, garantează inviolabilitatea proprietății sun toate atributele: de posesie, folosință și dispoziție.

Deși instanța de fond și de apel fac trimitere la prevederile art. 315 alin. (1) și (3) din Codul civil, ambele instanțe de judecată urmau să aplice prevederile art. 392 alin. (1) din Codul civil. Astfel, recurentul consideră că anume în condițiile art. 392 alin. (1) SRL „Volta” ar putea permite intimatului SA „Camerton” și intervenientului accesoriu A. Ibrașim utilizarea terenului său, și doar în exclusivitate pentru instalarea comunicațiilor necesare, și nicidecum în alte scopuri, cum ar fi accesul unităților sale de transport pe teritoriul său privat.

A susținut că, atât prima instanță, cât și instanța de apel la emiterea hotărârii s-au bazat pe Reportul de expertiză nr. 1284 din 17 iulie 2014, care nu cuprinde o descriere amplă a investigațiilor, este unul vag, incomplet, neobiectiv și contrar prevederilor art. 5 din Legea nr. 1086 din 23 iunie 2000.

La 21 decembrie 2022, în adresa SA „Camerton” și a lui Alexandr Ibrașim a fost expediată copia cererii de recurs depusă de SRL „Volta” cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d.180, vol. II).

La 05 ianuarie 2023, SA „Camerton” a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de SRL „Volta”.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 19 octombrie 2022 prin intermediul adresei electronice (f. d. 158, vol. II).

Astfel, recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 09 decembrie 2022, adică în termenul prevăzut de lege.

Examinând temeiurile recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Volta”, reprezentat de avocatul Valentin Mardari, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Volta”, reprezentat de avocatul Valentin Mardari nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Volta”, reprezentat de avocatul Valentin Mardari urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Volta”, reprezentat de avocatul Valentin Mardari se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru